

СТАНОВИЩЕ

за научната и преподавателската дейност на **доц. д-р Гинка Андонова Механджийска** за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Методи на социалната работа, Геронтологична социална работа) за нуждите на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ – Факултет по педагогика

от **доц. д-р Силвия Илиева Цветанска** – Софийски университет „Св. Климент Охридски“ член на научното жури със Заповед № РД 38-8/7.01.2021 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Настоящият конкурс е инициран от Катедра „Социална работа“ на Факултета по педагогика. Процедурата за провеждането му е в пълно съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Р България и с Правилника за условията и реда на придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

До участие в конкурса е допуснат единственият кандидат – доц. д-р Гинка Андонова Механджийска. Кандидатът е подготвил прецизно материалите и ги е представил подредено съобразно изискванията.

Професионален профил на кандидата – образование, преподавателска и експертна дейност

Гинка Андонова Механджийска е родена през 1970 г. и е придобила висшето си образование в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тя има магистърски степени по Педагогика (1993 г.) и Психология (1997 г.). През 2004 г. придобива образователната и научна степен „доктор“. Професионалният път на Г. Механджийска е свързан със Факултета по педагогика на Софийския университет, където е част от академичния състав на Катедрата по Социална работа. Като университетски преподавател, тя преминава през позициите асистент, старши асистент и главен асистент и се понастоящем заема академичната длъжност „доцент“ (от 2009 г.). Хабилитацията ѝ е в професионално направление Педагогика, но конкретната област на специализация се отнася до социалните дейности и е свързана с методи на социалната работа и супервизия в социалната работа. Това са и областите, в които доц. Механджийска води лекционни курсове. Тя преподава учебни дисциплини, които съществено допринасят за оформяне на професионалната компетентност на студентите от специалност Социални дейности. Разработените от нея учебни програми по Методи на социалната работа; Супервизия в социалната работа; Техники на интервюиране в социалната работа; Геронтологична социална работа съдържат иновативна интерпретация на проблематика, която съставлява ядро на социалната работа като практика и като академична подготовка.

Наред с преподавателската си ангажираност, доц. Механджийска демонстрира активност и като изследовател и експерт. След заемането на академичната длъжност „доцент“ тя е участвала като член в екипите на 9 научни проекта, от които три международни. Била е ръководител на двама успешно защитили докторанти. Включвала се е в обучения за следдипломна квалификация на практикуващи специалисти. Нейната експертиза в областта на социалната работа личи от участието ѝ в две редколегии на научно реферирани издания, както и от включването ѝ в работни групи към МТСП и експертни групи за акредитация към НАОА.

Професионалната биография на кандидата показва последователно надграждане на познанието и опита и ясно профилиране в полето на социалната работа. Доц. Механджийска е изграден специалист със свой стил и начин на работа и името ѝ се свързва с разработване на методите на социалната работа и на геронтологичната социална работа – сфери, в които е и обявеният конкурс. Цялостният преглед на материалите по конкурса оставя позитивно впечатление за успешна симбиоза между професионална подготовка, преподавателски опит и резултати в научноизследователската дейност на кандидата, които кореспондират във висока степен с профила на конкурса.

Обща характеристика и описание на научните трудове

Според предоставената справка кандидатът не само покрива минималните национални изисквания, но и ги надхвърля значително. Разпределението по групи показатели е следното:

- 50 точки по група от показатели А;
- 100 точки по група от показатели В;
- 522,5 точки по група от показатели Г;
- 930 точки по група от показатели Д;
- 357,85 точки по група от показатели Е.

Доц. д-р Г. Механджийска участва в конкурса с общо 41 публикации, от които 8 на чужд език. Публикациите съответстват на тематиката на конкурса и показват голямо разнообразие: 2 монографии (от които една с характер на хабилитационен труд); 3 глави от книги; 3 учебни и методически пособия; 4 студии и 29 статии, от които една в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни.

Съдържателен обхват на научните постижения

Научните трудове, представени за участие в конкурса, отразяват собствената визия на кандидата по засегнатите аспекти на социалната работа. Много голяма част от тях са самостоятелно публикувани резултати, в които се виждат авторската позиция и принос. В

известна степен публикациите взаимно се допълват съдържателно и създават една цялостна представа за изследователската територия, в която се разполагат авторовите търсения.

Позволявам си да открия значимостта на двете монографии – „Социална работа с индивидуални клиенти“ и „За същността и класификациите на методите на социалната работа“, които в най-голяма степен носят посланията на автора за теорията и методологията на социалната работа.

В монографията „Социална работа с индивидуални клиенти“ доц. Г. Механджийска съчетава резултатите от теоретично и емпирично изследване, за да разгърне своята идея за специфичното приложение на методите на социалната работа на всеки един от етапите на процеса на работа по случая на отделния клиент. Това разгърнато, процесно ориентирано проследяване на методите се основава на ясно дефинирана концептуална рамка на социалната работа с индивидуални клиенти. По този начин методите са включени в една по-широка теоретично-методологична интерпретация на индивидуализацията в помагачия процес. Вниманието на автора е фокусирано основно върху два метода – работата по случай и индивидуалното консултиране, които са и най-типични за социалната работа с индивидуални клиенти.

В другата монография, посветена изцяло на систематизацията на методите в социалната работа, методите са представени чрез дефиниране и класификация, като се откроява спецификата им за нуждите на практическото реализиране на помагачите отношения. Чрез това монографично изследване доц. Механджийска постига важен резултат от научна гледна точка – еманципирането на социалната работа от останалите помагачи професии. Обосноваването на методическия апарат на социалната работа подпомага изясняването на статута на социалната работа и нейното професионална идентификация.

Интерес представляват и публикациите с методически характер (публ. № 4 и № 6). Чрез тях изследователската територия се разширява, като се включват методически насоки за предоставяне на социални услуги. Разглежда се връзката социален работник – клиент – среда и се обръща внимание на изграждането на помагача среда в институциите, предоставящи социални услуги. В учебното помагало „Методика на домашните посещения в социалната работа“ са обобщени практически насоки за работа с клиента в домашна среда, като са дадени конкретни препоръки, спазването на които би направило посещението на социалния работник ефективно. Това практическо пособие, както и другото, посветено на трудовата терапия (публикация № 7), имат стойност за обучението на студенти по социална работа и продължаващата квалификация на практикуващите социални работници.

Научни приноси

Доц. д-р Гинка Механджийска е диференцирала своите приноси в четири области – методология и методи на социалната работа; геронтологична социална работа; образование по социална работа (с фокус върху подготовката на социалните работници за практикуване

в геронтологичната социална работа); психосоциална трудова терапия. Коректно са определени и съответните публикации, които потвърждават посоченото систематизиране. Подкрепям очертаните области, като смятам, че най-съществените научни постижения на кандидата са в две от тематичните полета, а именно: методи на социалната работа и геронтологична социална работа. Доц. Механджийска има собствен принос за обогатяването на теорията и методологията на социалната работа чрез дефиниране и класифициране на методите на социалната работа. Наред с това тя аргументира своя теоретико-методическа интерпретация на приложението на методите за работа с индивидуални клиенти. По този начин социалната работа освен като приложно поле се утвърждава и на концептуално равнище с своя отличаваща се методология, въз основа на която могат да се разработват модели за практически действия. В авторските си научни текстове доц. Механджийска убедително представя релацията теория – практика, която за социалната работа е изключително важна. Тя показва приложното значение на всяка концепция, която описва, в процеса на реалната работа с клиенти. Същевременно се правят преходи и към обучението на социални работници, изясняват се подходи за обучение на студенти, което оформя принос и по посока на образованието по социална работа.

Специално бих искала да отбележа приноса на кандидата за теоретичното и практическо разработване на проблематиката на геронтологичната социална работа. Това е малко изследвана, но много актуална област, в която има назряла необходимост от утвърждаване на съвременни подходи за предоставяне на социални услуги. В този план особено ценна е проучвателната дейност на терен на доц. Механджийска. Изследователските резултати, до които тя достига, имат принос за създаването на модели и програми за работа с хора в напреднала и старческа възраст, чрез които да се усъвършенстват предлаганите социални услуги. Приносен характер имат и апробираните авторски инструменти „Модел на индивидуален план за подкрепа и грижи на потребители на услуги в геронтологичната социална работа“ и „Скала за социална активност“ и „Скала за оценяване на удовлетвореността от качеството на живота“ на лица от третата възраст.

В своята научноизследователска работа доц. Механджийска постига хомогенност баланс между концептуализирането на методологията и методите на социалната работа и проектирането им за нуждите на практиката и на подготовката на социални работници.

Бележки и препоръки

Нямам въпроси, бележки или препоръки към кандидата. С доц. д-р Гинка Механджийска работим заедно в Катедра „Социална работа“ и съм имала възможност неведнъж да споделям и дискутирам с нея по професионални теми. Личните ми впечатления от нейната работа са изцяло позитивни. Тя се отнася отговорно към своите ангажименти, последователна и задълбочена е, когато изпълнява различни задачи – независимо дали са изследователски или организационни. Нейната лична ангажираност с идеята за обогатяване

на теорията и практиката на социалната работа действа мотивиращо както на професионалистите, така и на студентите, които обучава.

Заключение

След като се запознах обстойно с документите по конкурса и с научните постижения на кандидата убедено давам своята положителна оценка на кандидатурата на доц. д-р Гинка Механджийска. Доц. Механджийска притежава професионална зрялост и умения за научно-изследователска дейност в областта на конкурса. Очевиден е и нейният принос като преподавател за утвърждаване на университетската специалност Социални дейности. Препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят избора и да предложат на Факултетния съвет на Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“ да избере доц. д-р Гинка Андонова Механджийска да заеме академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.4. Социални дейности (Методи на социалната работа, Геронтологична социална работа).

София, 16 април 2021 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Силвия Цветанска